

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla felperesnek, Erdős és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Erdős Ádám ügyvéd) által képviselt alperes ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perben, a Fővárosi Bíróság 2011. május 10-én kelt 33.P.25.158/2008/19. számú ítélete ellen, az alperes részéről 20. és 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit pedig helybenhagyja.

Kimondja, hogy a fellebbezési eljárásban felmerült költségeket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban meghozott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 5.837.096 Ft tőkét, ennek 2004. március 1. napjától május 1. napjáig évi 15%-os mértékű kamatát, 2004. május 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félét megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül bruttó 50.000 Ft perköltséget, míg a NAV Közép Magyarországi Regionális Adó

Főigazgatósága részére a felperes 475.600 Ft, míg az alperes 620.100 Ft illetéket köteles megfizetni.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy a felek között 2001. márciusában 11.000.000 Ft vonatkozásában a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre. 2002. évben a felperes részéről további pénzösszeg átadására nem került sor, csupán abban állapodtak meg a felek, hogy a köztük létrejött 11.000.000 Ft összegű kölcsöntartozás visszafizetésének határidejét 1 évvel, 2002. december 28. napjáig meghosszabbítják. Rögzítésre került az újabb kölcsönszerződés írásbeli kiegészítésében, hogy az alperes által ténylegesen 4% mértékű jutalék, kamat fizetendő. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem volt annak jelentősége, hogy a felek jutaléknak nevezték az ügyleti kamatot, ugyanis közöttük nem üzleti, hanem baráti kapcsolat állt fenn. Az elsőfokú bíróság a havi 4%-os ügyleti kamatot - figyelembe véve a piaci viszonyokat is - nem találta feltűnően aránytalan megállapodásnak, különös tekintettel a felek korábbi üzleti kapcsolatára és az azt követő baráti viszonyára. Köztudomású tényként értékelte, hogy a banki hitelpiacon az évi 48%-ot jóval meghaladó összegű járulékokra vonatkozó kölcsönszerződések kötöttek. E körben utalt a THM számításának szabályait tartalmazó 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet perbeli időszakban hatályos rendelkezéseire. Ezért az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget a szerződésben kikötött kamat mérséklésére a Ptk. 232. § (3) bekezdése alapján. A felperes 2003. évtől kezdődően jelen ügyben a törvényes mértékű ügyleti kamatra tartott igényt, késedelmi kamat iránt pedig igényt nem érvényesített.

Az elsőfokú bíróság a 11.000.000 Ft tőketartozásnak a 2001. márciusától 2002. januárjáig járó havi 4 % ügyleti kamatának, 3.960.000 Ft-nak a felperes által elismert megfizetését, valamint a kizárólag mindkét fél által egyezően előadott törlesztő részleteket vette figyelembe, amelyeket a Ptk. 293. §-a alapján számolt el. Megállapította az ítélet, hogy az alperes fizetési kötelezettségének 2002. április hóig a fizetési ütemezés szerint eleget tett: a tőkéből a megállapodásnak megfelelően megfizetett 3 millió forintot, továbbá teljesített 1.320.000 Ft ügyleti kamattartozást, tehát a 2002. májusában fennálló 8.000.000 Ft tőketartozása állt fenn. Az alperes ezt követően 2003. május 31. napjáig nem teljesített. A felperesnek - 2002. május 1. napjától 2002. december 28. napjáig havi 4%-os mértékű ügyleti kamatfizetési kötelezettség mellett - 2002. december 31-én 2.240.000 Ft ügyleti kamatkövetelése állt fent a 8 millió forintos tőketartozáson felül. A további törlesztések vonatkozásában az elsőfokú bíróság a teljesítések időpontjáig kiszámolta az addig lejárt ügyleti kamatot, amibe elszámolta az alperesi teljesítéseket. Az ítélet szerint az alperes kamattartozását 2004. március 1. napján teljes mértékben megfizette és e napon a tőketartozás 5.837.096 Ft-ra csökkent. Ennek megfelelően kötelezte a bíróság az alperest ezen összeg és a Ptk. szerinti kamata megfizetésére. Ezt a meghaladóan a bíróság a keresetet elutasította. Perköltség tárgyában a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatásával a kereset teljes egészében történő elutasítását kérte.

Sérelmezte, hogy az ő nyilatkozatait a bíróság megkérdőjelezte, ellentétben a felperesi állításokkal. Megítélése szerint a felperes előadásai minden esetben eltérőek, a per során elszámolásait, kimutatásait többször megváltoztatta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Fővárosi Ítéltábla 4 Pf.20.574/2008/6. számú végzésében foglalt iránymutatásnak, ugyanis a felek jogviszonyát, a közöttük létrejött legelső okirat aláírásától kezdve egységes jogviszonyként kellett volna értékelni és elszámolni. Utalt a felperesnek a 7. számú jegyzőkönyvben tett nyilatkozatára, miszerint valóban átadott az alperesnek 8.000.000 Ft-ot, így az elszámolásuk alapját csak a ténylegesen átadott összeg képezheti. Továbbra is állította, hogy 2001. június 8. napjától 2004. március 31. napjáig összesen 15.231.428 Ft-ot fizetett vissza a felperes részére, amely a tőke és kamattartozását egyaránt fedezte. Amennyiben a 2002. január 1-jei kölcsönszerződés színeltnek tekintendő, akkor a 2001. május 14-i kölcsönszerződés alapján kell elszámolni, így a tartozását 2002. március 29-én visszafizette a felperes részére és 995.200 Ft túlfizetése keletkezett. Továbbra is kérte a havi 4% kamat mérséklését. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság 62,74% THM-t vetette össze a havi 4%-os kamatigénnyel. Utalt arra, hogy a felperes által érvényesített jutalékgigény mértéke 350%-kal haladja meg a jegybanki alapkamat mértékét, tehát a baráti kölcsön feltűnően aránytalan mértékű volt. Szerinte az elsőfokú bíróság ítéletében eszközölt részteljesítések elszámolása és a pervesztesség-pernyertesség aránya is követhetetlen.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a releváns tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogkövetkeztetése is helyt álló, azonban a bíróság az alperes által teljesített törlesztő részletek elszámolása vonatkozásában számítási hibát vétett.

A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki: helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek között a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre, amelyre figyelemmel a felperes az alperes részére 2001. március 14. napján 8 000 000 Ft-ot, majd 2001. április 1. napján további 3 000 000 Ft-ot adott át havi 4%-os kamatfizetési kötelezettség terhe mellett. Az alperes az összesen 11 000 000 Ft kölcsön tényét az elsőfokú bíróság előtt P.20.577/2006/2. számú jegyzőkönyvben beismerte, mely alperesi nyilatkozatot a bíróság a Pp. 163. § (2) bekezdése értelmében valónak fogadott el. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a 2 304 000 Ft tőketartozásról szóló kölcsönszerződés alapján az alperes részére pénz átadása nem történt, ugyanis az a 11 000 000 Ft-os kölcsöntartozásnak az írásba foglalt kölcsönszerződés szerinti évi 9,6%-os és a kölcsönszerződés mellékletében szereplő havi 4%-os kamata közötti kamattartozásnak a kölcsönszerződés időtartamára számított összege, tehát ez a kölcsönszerződés valójában a kamatkülönbözet biztosítékaul szolgált.

Az elsőfokú bíróság - helyesen - csupán az okiratokkal igazolt, illetve mindkét peres fél által egyezően előadott alperesi törlesztéseket vette elszámolása alapjául. A felperesi állítás szerint a 2001. évi kamatokat az alperes 3 960 000 Ft összegben megfizette, amely összeg meghaladja az alperes által okiratokat igazolt 2001. évi törlesztő részletek összegét. Kiemeli a másodfokú bíróság: alperes tévesen tüntette fel az elsőfokú eljárás során és a fellebbezésében is, hogy 2002. január 2. napján 960 000 Ft-ot, illetve 2002. január 4. napján további 1 500 000 Ft-ot megfizetett. Az utóbbi elismervény tartalma szerint az 1 500 000 Ft 960 000 Ft, illetve 540 000 Ft összegből tevődött össze, így a 960.000 Ft-ot kétszeresen kívánta figyelembe venni. A 2002. évben megfizetett 35 200 Ft pedig a 2001. évi kamattartozásba került elszámolásra.

Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a perbeli esetben a havi 4% mértékű kamat nem tekinthető eltúlzottnak és annak mérséklésére nincs lehetőség. A kamat mértékének vizsgálata során helyesen indult ki többek között a felek közötti viszonyból és abból, hogy az alperes a perbeli kölcsön felvétele során a törvényes mértékű kamaton felüli mértéke mellett vállalkozott a jogügylet megkötésére. A kamat mértékének vizsgálata során a jegybanki alapkamat mértéke nem irányadó, hiszen egy pénzintézet sem nyújt a jegybanki alapkamattal egyező mértékű ügyleti kamat mellett kölcsönt. Tévedett azonban, amikor a kamat mértékét az adott időszakban a P. kölcsön teljes hiteldíj-mutatójával hasonlította össze, annak ellenére, hogy a teljes hiteldíj-mutató az ügyleti kamatot, valamint a bank által felszámított egyéb költségeket, például kezelési költséget, hitelbírálati díjat stb. is tartalmazza. A másodfokú bíróság az ítélet indokolásából a teljes hiteldíj-mutatóval kapcsolatos megállapításokat mellőzi. Mindezekre figyelemmel egyetértett a másodfokú bíróság azzal, hogy a szerződésben kikötött havi 4% mértékű kamat nem tekinthető eltúlzottnak, annak mérséklésére a Ptk. 232. §-ának (3) bekezdése értelmében nincs lehetőség.

Helyesen állapította meg az elsőfokú ítélet, hogy az alperes 2002. áprilisáig fizetési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, így 2002. májusában a fennálló tőketartozás 8 000 000 Ft volt. A másodfokú bíróság számítása szerint a felperesnek 2002. december 31-én fennálló megalapozott követelése - figyelemmel a havi 4%-os mértékű ügyleti kamatra - nem 2 240 000 Ft, hanem 2 560 000 Ft volt. 2003. január 1. napjától kezdődően a felperes évi 11% mértékű kamatra tartott igényt. A másodfokú bíróság a Ptk. 293. §-a alkalmazásával elszámolta a 2003. május 30-ától kezdődően teljesített alperesi törlesztő részleteket. A másodfokú bíróság - az elsőfokú bíróság számítási módjával egyezően - a teljesítések időpontjáig kiszámolta az addig lejárt ügyleti kamattartozást, amelybe az adott napon elszámolta az alperesi teljesítést. Az alperesnek 2005. május 30-án fennálló kamattartozása 2 921 650 Ft (2 560 000 Ft, 2002. december 31-i kamattartozás + 2003. január 1-jétől május 30. napjáig 150 napra, napi 2411 Ft kamat figyelembevételével 361 650 Ft kamat), amelyből levonásra került 300 000 Ft, így 2003. május 30-án a kamattartozás 2 621 650 Ft-ra csökkent. Az alperes 2003. július 14-én 300 000 Ft-ot fizetett meg. Ezen a napon fennálló kamattartozás

összege 2 731 495 Ft (45 napra 109 845 Ft kamat került elszámolásra), amelyből levonásra került 300 000 Ft, így a kamattartozás ezen a napon 2 431 495 Ft-ra mérséklődött. 2003. július 15-én a kamattartozás összege (+2411 Ft egy napi kamattal 2 433 906 Ft-ra növekedett, amelyből 200 000 Ft került megfizetésre, így a kamat összege 2 233 906 Ft. 2003. augusztus 29. napjáig a bíróság 45 napra 109 845 Ft kamatot számolt, így a kamattartozás ezen a napon 2 343 751 Ft volt, amelyből levonásra kerül 300 000 Ft, tehát a kamat 2 043 751 Ft-ra csökkent. 2003. november 4-éig a kamat 161 537 Ft-tal (67 napi kamat) növekedett, és 2 205 288 Ft-ot tett ki, amelyből 200 000 Ft-ot az alperes megfizetett (2 005 288 Ft). 2003. december 1-jén a kamattartozás (27 napi kamatot, azaz 67 095 Ft-ot figyelembe véve) 2 070 385 Ft volt, amelyből 500 000 Ft került megfizetésre, így a fennálló kamattartozás 1 570 385 Ft. 2004. február 27-én (88 napra 212 168 Ft elszámolása mellett) a kamattartozás összege 1 782 553 Ft, amelyből levonandó 300 000 Ft, így a kamattartozás ezen a napon 1 482 553 Ft-ra csökkent. 2004. március 31-én az alperesi kamattartozás (további 32 napot, 77 152 Ft-ot figyelembe véve) 1 559 705 Ft, amely a 3 476 228 Ft-os törlesztő részlettel teljes mértékben kiegyenlítésre került. Mindezek alapján a tőketartozásra 1 916 523 Ft számolható el. Ezen a napon tehát az alperesnek 6 083 477 Ft összegű tőketartozása állt fenn (8 000 000 - 1 916 523 Ft = 6 083 477 Ft).

Mivel a felperes az elsőfokú bíróság elutasító rendelkezése ellen fellebbezéssel nem élt, a másodfokú bíróság az első fokú ítéletet a felperes javára a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel nem változtathatta meg, ezért azt a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a fenti indokolásbeli módosítással helyben hagyta.

A felperesnek a másodfokú eljárás során igazolt költsége nem merült fel, ezért e kérdésben határozni nem kellett.

A jelen eljárás az Itv. 51. § (1) bekezdése alapján illetékmentes volt.

Budapest, 2011. október 20.

. Németh László sk.
a tanács elnöke
. Molnár Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Merőtey Anikó sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné
bírósági ügyintéző